НАУЧНИ СКУП „РУСИЈА И СРБИЈА У НОВИМ ИСТОРИЈСКИМ ОКОЛНОСТИМА”

Против глобалног људињака

Прећашњи идејни фонд је застарео, новопонуђени се показао лицемерним и неубедљивим, учестала употреба највеће светске силе потпуно је делегитимисана. Простачко и тоталитарно свођење глобализације на вестернизацију и американизацију, масиван притисак да се сво богатство разноврсности овог света подведе под само један цивилизацијски модел, не може бити прихватљиво слободним људима и слободарским народима. Стварање „организованог хаоса” и „прогресивног назадовања” — какво видимо у Ираку, Авганистану, на границама Ирана и Сирије — нигде неће ствари померити у добром правцу. Поновно уздизање Русије на светској сцени могло би да за ово човечанство, нарочито за православне Словене (и међу њима Србе можда понајвише), отвори неке друкчије перспективе

НАЦИЈА ПРЕС

Архетипска повезаност два народа и две државе, судбина Србије као „Русије у малом”, раздобља блискости и удаљавања, спасавања и издаје, нова упућеност једних на друге и перспективе односа у геополитичким околностима на почетку новог века — теме су које су доминирале на стручном скупу „Русија и Србија у новим историјским околностима”, одржаном на Правном факултету 24. априла 2007, у оквиру „Дана Русије на Београдском универзитету”. Организатори су били Удружење студената права „Номоканон”, Фонд светог Андреја Првозваног и Центар националне славе Русије, а покровитељи Амбасада Руске Федерације у Србији, Руски дом и Универзитет у Београду.

„НАЦИЈА”, која је по позиву имала своје представнике на том скупу, пренеће као тему овог свог издања нека од изложених саопштења и придодати, да би се употпунила слика, још један рад о истој теми свог аутора. Саопштења руских учесника биће посебно публикована и доступна у Србији.

А од учесника са руске стране вероватно највише занимања је изазвало излагање Андреја Воробјова, високог функционера руског Министарства иностраних дела, јер је, разуме се, имало нарочиту специфичну тежину. Иако се очекивало да ће овај руски дипломата говорити понајвише о проблему Косова и Метохије, односно о решавању његовог статуса, Воробјов је нагласио да је само неколико дана раније у Београду боравио његов шеф, руски министар иностраних послова Сергеј Лавров, и више него јасно, готово одсечно, саопштио ставове своје земље против нарушавања суверенитета Србије и откидања 15 одсто њене државне територије. У интервјуу српској националној телевизији, емитованом у ударном термину, Лавров је те ставове и перспективу српско-руских односа детаљно образложио. Указао је на далекосежне последице евентуалног правног насиља над Србијом, тврдећи да је руску сагласност за тако нешто немогуће добити. „Ја бих могао овом приликом, са нижег хијерархијског нивоа, само да поновим и потцртам већ изречене ставове, јер им се у овом тренутку нема шта додати”, рекао је Воробјов.

Стога се функционер руског МИД-а усредсредио на једно од кључних питања данашњице, питање такозване глобализације. Наглашавајући да се глобализација може, суштински гледано, дефинисати или као *вертикално организовање човечанства*, или као *идеја општег дијалога*, Воробјов се опредељује за ову другу опцију и посебно подвлачи да никако не би смело да се она разуме и прихвата као *вестернизација*

. Такав редукционизам, који подразумева да се сво богатство и разноврсност овог света подведе под само један цивилизацијски модел (западни), закономерно би изазвао појаву *глобалног људињака*
. Уосталом, такав „људињак" је већ присутан у Ираку, где влада страшни хаос и где насиље свакодневно односи на десетине живота. Према мишљењу Воробјова, погрешна политика САД у региону Персијског залива произвела је као последицу нагло јачање Ирана, који се, као никад до сада, учврстио на позицији доминантне силе у региону. Другим речима,
Американци су поклонили шиитски део Ирака Ирану
и њихова стратегија изгледа да стреми ка стварању
управљаног хаоса или регреса.

„ПРИЈАТЕЉ МОГ НЕПРИЈАТЕЉА ЈЕ И МОЈ ПРИЈАТЕЉ"

Са српске стране, прилози овом скупу били су понајвише усмерени ка конкретним питањима, или, боље речено, контроверзама савремених руско-српских односа. Академик Коста Чавошки, констатујући да је долазак ДОС-а на власт означио почетак свеопштег пропадања државе, привреде, војске и дипломатије, духовито је приметио да је „садашња српска врхушка својом удворичком политиком према Западу древну пословицу **непријатељ мог непријатеља је мој пријатељ** преокренула у **пријатељ мог непријатеља је и мој пријатељ**
"
.

Бивши министар спољних послова СРЈ Владислав Јовановић, изразио је чуђење што садашњи српски врх слабо користи Србији у прилог чињеницу поновног уздизања Русије на светској сцени. Деведесетих година прошлог века ситуација је била другачија и српска страна је разумела да је Русија тада била слаба, те да се од ње није могло очекивати много више. Данас је, сматра Јовановић, тешко схватљива једнострана усмереност српске политичке елите на Запад, с обзиром да са те стране долазе и највећи притисци везани за давање независности Косову.

Проф. Смиља Аврамов је такође изнела низ теза о савременој светској политици и довела у питање став о крају Хладног рата. По њеном мишљењу, „Хладни рат је завршен само на Западу". Пажњу је привукло и њено питање (недоумица) да ли је случајно то „што се америчке ракете постављају баш у словенским земљама (Чешкој и Пољској), насупрот трећој словенској земљи (Русији)". Садашње време је карактеристично, сматра она, по томе што у први план иступа, све више, гола примена силе, док је стари идејни фонд застарео и све мање легитимише ту употребу моћи.

КАКО ПРЕВАЗИЋИ АСИНХРОНОСТ

Проф. др Сава Живанов је сажето, али јасно и убедљиво упоредио политике Бориса Јељцина и Владимира Путина. Из историје српско-руских односа, подсетио је на оне тренутке када су нам Руси пружили драгоцену помоћ и констатовао да тренутно стање карактерише један несумњив парадокс: „Српско руководство тражи помоћ од Русије, а хоће истовремено да се учлани у НАТО." По њему, једна од кључних одлика савременог развоја Србије и Русије јесте *асинхроност*. Док се Србија деведесетих одупирала притиску Запада, Русија је била поклекла, да би се у првим годинама новог века тај однос преокренуо – Русија се консолидује, док Србија попушта.

Проф. др Веселин Ђуретић је био најконкретнији када је у питању анализа српско-руских односа, залажући се за редефинисање правног односа између две суверене земље, односно предлажући, као једину одрживу опцију за Србију, улазак Србије у конфедерални однос са Русијом. Нагласио је, такође, да је руску политику деведесетих година према Србији обликовала, у великој мери, идеолошка свест из прошлих времена, што је произвело свима знане разочаравајуће ефекте.

Све у свему, на скупу „Русија и Србија у новим историјским околностима" изложено је низ одличних анализа, занимљивих идеја, али и конкретних предлога и препорука на којима

је могуће темељити практичну акцију. Да је тако, сведочи и чињеница да је високи представник руског Министарства иностраних дела, Воробјов, пажљиво саслушао све учеснике, на крају скупа поново и сам узевши реч и коментаришући нека од излагања. Полемишући о такозваним теоријама завере, он је истакао да су пре свега због сопствених слабости, несналажења, неактивности и попустљивости Руси (као и Срби) сами понајвише допринели да им се деси то што им се и десило. Не можемо кривити своје непријатеље што раде свој посао. Дужност нам је да будемо свесни шта заправо раде, те да и ми радимо свој посао. **<**